

Wiadomości

Za nami pierwsze w tym roku posiedzenie Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. To gremium składające się z przedstawicieli różnych sektorów życia społecznego: samorządowców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych. Komitet czuwa nad racjonalnym wydawaniem pieniędzy unijnych, zatwierdza kryteria wyboru projektów, ale także opiniuje ważne dokumenty związane z wdrażaniem programu w Wielkopolsce. Głównymi zagadnieniami styczniowych obrad był przegląd śródkresowy i zmiany w programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski.

- Przegląd śródkresowy to ważny moment w ocenie realizacji unijnych funduszy w regionie – mówi marszałek Marek Woźniak, przewodniczący Komitetu Monitorującego. - Pozwala sprawdzić, jak efektywnie wykorzystano dostępne środki oraz wskazać obszary, które wymagają dalszej uwagi. Analiza obejmuje inwestycje, projekty społeczne oraz działania wspierające rozwój gospodarczy i ekologiczny Wielkopolski.

Realizacja programu przebiega sprawnie. Przypomnijmy, że Wielkopolska dysponuje budżetem unijnym na poziomie 2,15 mld euro. Od momentu uruchomienia pierwszych konkursów, tj. kwietnia 2023 roku do teraz, tj. stycznia 2025 roku podpisano ponad 600 umów o dofinansowanie UE o wartości ponad 3,8 mld zł, co stanowi prawie 40% budżetu programu.

Jednym z kluczowych obszarów programu jest transformacja energetyczna. Wielkopolska osiągnęła już 52,2% udziału energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej. To wynik znacznie powyżej średniej krajowej, która wynosi 27,1%. W ostatnich latach w regionie dynamicznie rozwijały się instalacje fotowoltaiczne i wiatrowe. Największy wzrost mocy zainstalowanej odnotowano w powiatach konińskim, tureckim i chodzieskim. Mimo sukcesów w wielu dziedzinach, region wciąż boryka się z problemem ubóstwa energetycznego. Aż 13,47% gospodarstw domowych ma trudności z opłacaniem rachunków za energię. To więcej niż średnia krajowa. Dlatego wiele projektów finansowanych z programu koncentruje się na termomodernizacji budynków i rozwoju instalacji odnawialnych źródeł energii.

Zmiany

Przegląd śródkresowy jest dobrym momentem na dokonanie zmian z programie. Wszystko po to, aby usprawnić jego wdrażanie w następnych latach. Wśród proponowanych zmian jest rozszerzenie wsparcia na eko-inwestycje o spółdzielnie mieszkaniowe, czy wydzielenie nowych instrumentów finansowych i przeznaczenie na ten cel 25 mln euro. Proponuje się też dodanie nowych projektów

strategicznych. Na tej liście jest m. in. nowy budynek o charakterze kulturalnym Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu czy przebudowa nieruchomości dawnej octowni na siedzibę Muzeum w Lesznie. Z kolei, na terenie Wielkopolski Wschodniej ma być realizowany „Projekt Warenka” – inwestycja ma dotyczyć przekształcenia terenów pokopalnianych i nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych oraz środowiskowych terenom zdegradowanym na terenie byłej bazy kopalni Adamów w m. Warenka (gm. Turek).

Zmiany w programie wymagają zatwierdzenia przez Komitet Monitorujący, aby w następnym kroku rozpocząć negocjacje z Komisją Europejską. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego również zgłosiły swoje postulaty. Są to m.in. propozycje dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej – wsparcie inwestycji w obiekty dostępne dla organizacji oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, co może znacznie poprawić jakość usług świadczonych przez NGO.

Kolejny kluczowy punkt to budowanie i wzmacnianie potencjału organizacji, aby mogły one skuteczniej konkurować na rynku pracy i lepiej odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnych. W obliczu wyzwań klimatycznych organizacje zgłaszają także konieczność większego zaangażowania w działania proklimatyczne, takie jak edukacja ekologiczna, monitoring środowiska czy projekty związane z efektywnością energetyczną. Ostatnim ważnym postulatem jest ułatwienie dostępu do finansowania przez zmniejszenie wymogu wkładu własnego i uproszczenie procedur aplikacyjnych, co pozwoli mniejszym NGO lepiej korzystać z dostępnych funduszy.

- Te propozycje mają sens, ponieważ wzmacniają rolę organizacji pozarządowych jako kluczowych partnerów w rozwoju społecznym i gospodarczym regionu, jednocześnie odpowiadając na potrzeby mieszkańców i wyzwania współczesnego świata, takie jak transformacja cyfrowa czy walka ze zmianami klimatu – tłumaczy swoje stanowisko NGO.

Wszystkie propozycje zostały szczegółowo omówione i wyjaśnione podczas posiedzenia Komitetu, który podjął uchwałę upoważniającą Zarząd Województwa Wielkopolskiego do wprowadzania zmian w programie wynikających z uzgodnień z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej i z Komisją Europejską.

- Zależy nam na tym by wszystkie propozycje, postulaty i wątpliwości wyjaśniać w sposób koncyliacyjny i wypracować konkretne zmiany zapisów w programie, tak aby rzeczywiście służyły realizacji projektów, pamiętając o tym, że jesteśmy na półmetku wdrażania programu. Beneficjenci złożyli wnioski o wartości ponad 7 mld zł, co stanowi 77% budżetu programu – podkreśla marszałek.

W ciągu najbliższych tygodni będą odbywać się spotkania grup roboczych, które wypracują precyzyjne zapisy zmian. Komitet Monitorujący powinien przyjąć je na kolejnym posiedzeniu w

marcu tego roku.

